TEISINGUMO TEISMO (didžioji kolegija) SPRENDIMAS

2021 m. lapkričio 23 d.*

„Apeliacinis skundas – Bendra užsienio ir saugumo politika – Kova su terorizmu – Ribojamosios priemonės, taikomos tam tikriems asmenims ir subjektams – Lėšų įšaldymas – Bendroji pozicija 2001/931/BUSP – Reglamentas (EB) Nr. 2580/2001 – Organizacijos palikimas asmenų, grupių ir subjektų, susijusių su teroro aktais, sąraše – Individualių motyvų pareiškimai, organizacijai pateikti išdėstyti atskirame dokumente, o ne akte, kuriame išdėstyti bendri motyvai – Individualių motyvų pareiškimų autentiškumo patvirtinimas – SESV 297 straipsnio 2 dalis“

Byloje C-833/19 P

dėl 2019 m. lapkričio 14 d. pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 56 straipsnį pateikto apeliacinio skundo

Europos Sąjungos Taryba, atstovaujama B. Driessen ir S. Van Overmeire,

apeliantė,

dalyvaujant kitai proceso šaliai:

Hamas, įsteigtam Dohoje (Kataras), atstovaujamam *avocate* L. Glock,

ieškovui pirmojoje instancijoje,

TEISINGUMO TEISMAS (didžioji kolegija),

kurį sudaro pirmininkas K. Lenaerts, kolegijų pirmininkai A. Prechal, E. Regan, S. Rodin ir I. Jarukaitis, teisėjai T. von Danwitz (pranešėjas), M. Safjan, F. Biltgen, P. G. Xuereb, N. Piçarra ir L. S. Rossi,

generalinis advokatas A. Rantos,

kancleris A. Calot Escobar,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį,

susipažinęs su 2021 m. birželio 3 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

* Proceso kalba: prancūzų.

Sprendimą

1 Apeliaciniu skundu Europos Sąjungos Taryba prašo panaikinti 2019 m. rugsėjo 4 d. Europos Sąjungos Bendrojo Teismo sprendimą *Hamas / Taryba* (T-308/18, EU:T:2019:557, toliau – skundžiamas sprendimas); juo šis teismas panaikino:

– 2018 m. kovo 21 d. Tarybos sprendimą (BUSP) 2018/475, kuriuo atnaujinamas asmenų, grupių ir organizacijų, kuriems taikomi Bendrosios pozicijos 2001/931/BUSP dėl konkrečių priemonių taikymo kovojant su terorizmu 2, 3 ir 4 straipsniai, sąrašas ir panaikinamas Sprendimas (BUSP) 2017/1426 (OL L 79, 2018, p. 26),

– 2018 m. kovo 21 d. Tarybos įgyvendinimo reglamentą (ES) 2018/468, kuriuo įgyvendinama Reglamento (EB) Nr. 2580/2001 dėl specialių ribojančių priemonių, taikomų tam tikriems asmenims ir subjektams siekiant kovoti su terorizmu, 2 straipsnio 3 dalis ir panaikinamas Įgyvendinimo reglamentas (ES) 2017/1420 (OL L 79, 2018, p. 7),

– 2018 m. liepos 30 d. Tarybos sprendimą (BUSP) 2018/1084, kuriuo atnaujinamas asmenų, grupių ir organizacijų, kuriems taikomi Bendrosios pozicijos 2001/931/BUSP dėl konkrečių priemonių taikymo kovojant su terorizmu 2, 3 ir 4 straipsniai, sąrašas ir panaikinamas Sprendimas (BUSP) 2018/475 (OL L 194, 2018, p. 144),

– 2018 m. liepos 30 d. Tarybos įgyvendinimo reglamentą (ES) 2018/1071, kuriuo įgyvendinama Reglamento (EB) Nr. 2580/2001 dėl specialių ribojančių priemonių, taikomų tam tikriems asmenims ir subjektams siekiant kovoti su terorizmu, 2 straipsnio 3 dalis ir panaikinamas Įgyvendinimo reglamentas (ES) 2018/468 (OL L 194, 2018, p. 23),

(toliau kartu – ginčijami aktai), kiek šie aktai susiję su *Hamas*, įskaitant *Hamas-Izz al-Din al-Qassem*.

Teisinis pagrindas

Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos rezoliucija 1373 (2001)

2 2001 m. rugsėjo 28 d. Jungtinių Tautų Saugumo Taryba priėmė Rezoliuciją 1373 (2001), kurioje nustatytos plataus diapazono kovos su terorizmu, ypač kovos su terorizmo finansavimu, strategijos. Šios rezoliucijos 1 punkto c papunktyje nustatyta, kad visos valstybės turi nedelsdamos įšaldyti asmenų, kurie padarė ar kėsinosi padaryti teroro aktus, padėjo juos įvykdyti arba juose dalyvavo, šiems asmenims priklausančių arba jų kontroliuojamų subjektų ir asmenų bei subjektų, kurie veikia tokių asmenų ar subjektų vardu arba jų pavedimu, lėšas ir kitą finansinį turtą ar ekonominius išteklius.

3 Šioje rezoliucijoje neįtvirtintas asmenų, kuriems tokios ribojamosios priemonės turėtų būti taikomos, sąrašas.

Sąjungos teisė

Bendroji pozicija 2001/931/BUSP

4 Siekdama įgyvendinti Rezoliuciją 1373 (2001) Taryba 2001 m. gruodžio 27 d. priėmė Bendrąją poziciją 2001/931/BUSP dėl konkrečių priemonių taikymo kovojant su terorizmu (OL L 344, 2001, p. 93; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 18 sk., 1 t., p. 217).

5 Šios bendrosios pozicijos 1 straipsnio 1, 4 ir 6 dalyse numatyta:

„1. Ši bendroji pozicija pagal tolesnių straipsnių nuostatas taikoma priede išvardytiems su teroro aktais susijusiems asmenims, grupėms ir organizacijoms.

<…>

4. Priede pateiktas sąrašas yra sudaromas remiantis tikslia informacija ar atitinkamos bylos medžiaga, kurios rodo, kad kompetentinga institucija dėl atitinkamų asmenų, grupių ir organizacijų yra priėmusi sprendimą, nepaisant to, ar jis susijęs su pavedimu, remiantis rimtais ir patikimais įrodymais ar įkalčiais, pradėti tyrimus ar baudžiamąjį persekiojimą dėl teroristinio akto, pasikėsinimo padaryti, dalyvauti ar padėti darant tokią veiką, ar su tokių veiksmų pasmerkimu. Į tą sąrašą gali būti įtraukiami asmenys, grupės ir organizacijos, kuriuos Jungtinių Tautų Saugumo Taryba yra nustačiusi kaip susijusius su terorizmu ir kuriems yra nusprendusi taikyti sankcijas.

Šioje straipsnio dalyje „kompetentinga institucija“ – tai teisminė institucija arba, jei teisminės institucijos neturi kompetencijos toje srityje, kuriai taikoma ši straipsnio dalis, lygiavertę kompetenciją šioje srityje turinti institucija.

<…>

6. Priede pateiktas asmenų ir organizacijų sąrašas yra reguliariai ir bent kartą kas šeši mėnesiai atnaujinamas siekiant užtikrinti, kad yra pagrindo palikti juos sąraše.“

6 Pavadinimas „Hamas-Izz al-Din al-Qassem (Hamas teroristinis sparnas)“ įtrauktas į prie Bendrosios pozicijos 2001/931 pridėtą „pirmąjį [šios bendrosios pozicijos] 1 straipsnyje nurodytų asmenų, grupių ir organizacijų sąrašą“.

Reglamentas (EB) Nr. 2580/2001

7 Siekdama Bendrijos lygiu įgyvendinti Bendrojoje pozicijoje 2001/931 nustatytas priemones Taryba 2001 m. gruodžio 27 d. priėmė Reglamentą (EB) Nr. 2580/2001 dėl specialių riboja[mųjų] priemonių, taikomų tam tikriems asmenims ir subjektams siekiant kovoti su terorizmu (OL L 344, 2001, p. 70; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 18 sk., 1 t., p. 207). Šio reglamento 2 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad Taryba, veikdama vienbalsiai, nustato, peržiūri ir keičia asmenų, grupių ir susivienijimų, kuriems taikomas šis reglamentas, sąrašą, vadovaudamasi Bendrosios pozicijos 2001/931 1 straipsnio 4, 5 ir 6 dalyse išdėstytomis nuostatomis.

8 Tą pačią dieną Taryba priėmė Sprendimą 2001/927/EB, kuriuo patvirtinamas Reglamento Nr. 2580/2001 2 straipsnio 3 dalyje numatytas sąrašas (OL L 344, 2001, p. 83); šiame sąraše, kaip ir Bendrosios pozicijos 2001/931 priede pateiktame sąraše, buvo pavadinimas „Hamas-Izz al-Din al-Qassem“.

9 Bendrosios pozicijos 2001/931 ir Sprendimo 2001/927 prieduose pateikti asmenų, grupių ir subjektų sąrašai buvo reguliariai atnaujinami, kaip nurodyta Bendrosios pozicijos 2001/931 1 straipsnio 6 dalyje ir Reglamento Nr. 2580/2001 2 straipsnio 3 dalyje. „Hamas-Izz al-Din al-Qassem“, paskui „Hamas (įskaitant Hamas-Izz al-Din al-Qassem)“ (toliau – *Hamas*) pavadinimas liko įtrauktas į vėlesnių aktų prieduose pateiktus sąrašus.

Tarybos darbo tvarkos taisyklės

10 2009 m. gruodžio 1 d. Tarybos sprendimo 2009/937/ES, patvirtinančio Tarybos darbo tvarkos taisykles (OL L 325, 2009, p. 35), preambulėje nustatyta:

„(1) Lisabonos sutartis įveda keletą Tarybos veikimo ir pirmininkavimo jai bei Tarybos struktūros pakeitimų, o taip pat Sąjungos atskirų teisės aktų rūšių ir aktų priėmimo procedūrų pakeitimų, visų pirma atskiriant įstatymo galią turinčius aktus ir įstatymo galios neturinčius aktus.

(2) Todėl būtina pakeisti Darbo tvarkos taisykles, priimtas 2006 m. rugsėjo 15 d., Darbo tvarkos taisyklėmis, kurios apima Lisabonos sutarties įgyvendinimui reikalingus pakeitimus.“

11 Tarybos darbo tvarkos taisyklių 12 straipsnio „Įprastinė rašytinė procedūra ir „nutylėjimo“ procedūra“ 1 ir 3 dalyse numatyta:

„1. Neatidėliotinos skubos klausimu Taryba gali priimti teisės aktus balsuodama raštu, kai Taryba arba [Nuolatinių atstovų komitetas (COREPER)] vieningai nusprendžia taikyti šią procedūrą. Esant ypatingoms aplinkybėms pirmininkas taip pat gali pasiūlyti taikyti šią procedūrą; tokiu atveju gali būti balsuojama raštu, jei visi Tarybos nariai su šia procedūra sutinka.

<…>

3. Generalinis sekretoriatas konstatuoja, kad rašytinė procedūra baigta.“

12 Tarybos darbo tvarkos taisyklių 15 straipsnis „Teisės aktų pasirašymas“ suformuluotas taip:

„Europos Parlamento ir Tarybos pagal įprastą teisėkūros procedūrą priimtų teisės aktų tekstus bei Tarybos priimtų teisės aktų tekstus pasirašo jų priėmimo metu pareigas einantys pirmininkas ir Generalinis sekretorius. Savo teisę pasirašyti Generalinis sekretorius gali pavesti Generalinio sekretoriato generaliniams direktoriams.“

Ginčijami aktai

Sprendimas 2018/475 ir Įgyvendinimo reglamentas 2018/468

13 2018 m. kovo 21 d. Taryba priėmė Sprendimą 2018/475 ir Įgyvendinimo reglamentą 2018/468. *Hamas* pavadinimas buvo paliktas šių aktų prieduose pateiktuose sąrašuose.

14 Sprendimo 2018/475 2–6 konstatuojamosios dalys suformuluotos taip:

„(2) 2017 m. rugpjūčio 4 d. Taryba priėmė Sprendimą (BUSP) 2017/1426, kuriuo atnaujinamas asmenų, grupių ir organizacijų, kuriems taikomi Bendrosios pozicijos [2001/931] 2, 3 ir 4 straipsniai, sąrašas (toliau – sąrašas);

(3) pagal Bendrosios pozicijos [2001/931] 1 straipsnio 6 dalį būtina reguliariai atlikti asmenų, grupių ir organizacijų sąrašo peržiūrą, siekiant užtikrinti [įsitikinti], kad yra pagrindo juos toliau palikti tame sąraše;

(4) šiame sprendime pateikiami Tarybos atliktos asmenų, grupių ir organizacijų, kuriems taikomi Bendrosios pozicijos [2001/931] 2, 3 ir 4 straipsniai, peržiūros rezultatai;

(5) Taryba patikrino, kad kompetentingos institucijos, kaip nurodyta Bendrosios pozicijos [2001/931] 1 straipsnio 4 dalyje, būtų priėmusios sprendimus dėl visų į sąrašą įtrauktų asmenų, grupių ir organizacijų, kadangi jie yra susiję su teroro aktais, kaip apibrėžta Bendrosios pozicijos [2001/931] 1 straipsnio 2 ir 3 dalyse. Taryba taip pat padarė išvadą, kad asmenims, grupėms ir organizacijoms, kuriems taikomi Bendrosios pozicijos [2001/931] 2, 3 ir 4 straipsniai, turėtų būti toliau taikomos joje numatytos konkrečios ribojamosios priemonės;

(6) sąrašas turėtų būti atitinkamai atnaujintas, o Sprendimas (BUSP) 2017/1426 turėtų būti panaikintas.“

15 Įgyvendinimo reglamento 2018/468 1–6 konstatuojamosiose dalyse nurodyta:

„(1) 2017 m. rugpjūčio 4 d. Taryba priėmė Įgyvendinimo reglamentą (ES) 2017/1420, kuriuo įgyvendinama Reglamento [Nr. 2580/2001] 2 straipsnio 3 dalis, kuria nustatomas asmenų, grupių ir subjektų, kuriems taikomas Reglamentas [Nr. 2580/2001], atnaujintas sąrašas (toliau – sąrašas);

(2) Taryba visiems asmenims, grupėms ir subjektams pateikė motyvų pareiškimus, kuriuose paaiškinta, kodėl jie buvo įtraukti į tą sąrašą (kai tai buvo praktiškai įmanoma);

(3) *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* paskelbtu pranešimu Taryba informavo sąraše išvardytus asmenis, grupes ir subjektus, kad ji nusprendė palikti juos sąraše. Taryba taip pat informavo atitinkamus asmenis, grupes ir organizacijas, kad tuo atveju, jei jiems dar nėra pateiktas Tarybos motyvų pareiškimas, kuriame paaiškinta, kodėl jie buvo įtraukti į sąrašą, jie gali prašyti pateikti tokį motyvų pareiškimą;

(4) Taryba atliko sąrašo peržiūrą, kaip reikalaujama pagal Reglamento [Nr. 2580/2001] 2 straipsnio 3 dalį. Atlikdama tą peržiūrą, Taryba atsižvelgė į suinteresuotųjų subjektų jai pateiktas pastabas, taip pat į atnaujintą informaciją, gautą iš nacionalinių kompetentingų institucijų apie į sąrašą įtrauktų asmenų ir subjektų statusą nacionaliniu lygmeniu;

(5) Taryba patikrino, kad kompetentingos institucijos, kaip nurodyta Bendrosios pozicijos [2001/931] 1 straipsnio 4 dalyje, būtų priėmusios sprendimus dėl visų asmenų, grupių ir subjektų, kad [kadangi] jie yra susiję su teroro aktais, kaip apibrėžta Bendrosios pozicijos [2001/931] 1 straipsnio 2 ir 3 dalyse. Taryba taip pat padarė išvadą, kad asmenims, grupėms ir subjektams, kuriems taikomi Bendrosios pozicijos [2001/931] 2, 3 ir 4 straipsniai, turėtų būti toliau taikomos konkrečios ribojamosios priemonės, numatytos Reglamente [Nr. 2580/2001];

(6) sąrašas turėtų būti atitinkamai atnaujintas, o Įgyvendinimo reglamentas (ES) 2017/1420 turėtų būti panaikintas.“

16 Sprendimą 2018/475, Įgyvendinimo reglamentą 2018/468 ir šių aktų motyvų pareiškimus Taryba priėmė per rašytinę procedūrą, kaip tai suprantama pagal šios institucijos Darbo tvarkos taisyklių 12 straipsnio 1 dalį.

17 2018 m. kovo 22 d. raštu Taryba pateikė *Hamas* advokatei motyvų pareiškimą dėl *Hamas* palikimo Sprendimo 2018/475 ir Įgyvendinimo reglamento 2018/468 prieduose esančiuose sąrašuose.

18 Iš šio motyvų pareiškimo matyti, kad palikdama *Hamas* šiuose sąrašuose Taryba rėmėsi, pirma, 2001 m. kovo 29 d. *Secretary of State for the Home Department* (Jungtinės Karalystės vidaus reikalų ministras) sprendimu (toliau – 2001 m. Jungtinės Karalystės vidaus reikalų ministro sprendimas) ir, antra, trimis Jungtinių Amerikos Valstijų valdžios institucijų 1995 m. sausio 23 d., 1997 m. spalio 8 d. ir 2001 m. spalio 31 d. priimtais sprendimais (toliau – JAV valdžios institucijų sprendimai). Motyvų pareiškimo pagrindinėje dalyje Taryba, atskirai išnagrinėjusi šiuose nacionaliniuose sprendimuose esančią informaciją, nurodė, kad kiekviename iš jų pateikta pakankamai motyvų, pateisinančių *Hamas* įtraukimą į minėtus sąrašus. Ji konstatavo, kad šie nacionaliniai sprendimai yra kompetentingų institucijų priimti sprendimai, kaip tai suprantama pagal Bendrosios pozicijos 2001/931 1 straipsnio 4 dalį, ir jie tebegalioja. Be to, ji pabrėžė, kad priežastys, dėl kurių *Hamas* pavadinimas buvo įtrauktas į šiuos sąrašus, tebegalioja, todėl jo pavadinimą reikia palikti šiuose sąrašuose.

19 Prie motyvų pareiškimo pridėtas A priedas dėl 2001 m. Jungtinės Karalystės vidaus reikalų ministro sprendimo ir B priedas dėl JAV valdžios institucijų sprendimų. Šiuose prieduose apibūdinti nacionalinės teisės aktai, kuriais remiantis buvo priimti nacionalinių valdžios institucijų sprendimai, pateiktos šiuose teisės aktuose vartojamų terorizmo sąvokų apibrėžtys, apibūdintos šių sprendimų peržiūros procedūros, veikos, kuriais rėmėsi minėtos valdžios institucijos, ir išvada, kad šie faktai pripažinti teroro aktais, kaip tai suprantama pagal Bendrosios pozicijos 2001/931 1 straipsnio 3 dalį.

Sprendimas 2018/1084 ir Įgyvendinimo reglamentas 2018/1071

20 2018 m. liepos 30 d. Taryba priėmė Sprendimą 2018/1084 ir Įgyvendinimo reglamentą 2018/1071. *Hamas* pavadinimas buvo paliktas šių aktų prieduose pateiktuose sąrašuose.

21 Sprendimo 2018/1084 2–6 konstatuojamosiose dalyse ir Įgyvendinimo reglamento 2018/1071 1–6 konstatuojamosiose dalyse pateikti motyvai iš esmės atitinka motyvus, pateiktus Sprendimo 2018/475 2–6 konstatuojamosiose dalyse ir Įgyvendinimo reglamento 2018/468 1–6 konstatuojamosiose dalyse, kurios cituojamos šio sprendimo 14 ir 15 punktuose. Be to, Sprendimą 2018/1084, Įgyvendinimo reglamentą 2018/1071 ir šių aktų motyvų pareiškimus Taryba priėmė per rašytinę procedūrą, kaip tai suprantama pagal šios institucijos Darbo tvarkos taisyklių 12 straipsnio 1 dalį.

22 2018 m. liepos 31 d. raštu Taryba pateikė *Hamas* advokatei motyvų pareiškimą dėl šios organizacijos palikimo Sprendimo 2018/1084 ir Įgyvendinimo reglamento 2018/1071 prieduose esančiuose sąrašuose. Šis motyvų pareiškimas iš esmės buvo toks pats kaip motyvų pareiškimas, *Hamas* pateiktas siekiant pagrįsti jo palikimą Sprendimo 2018/475 ir Įgyvendinimo reglamento 2018/468 prieduose esančiuose sąrašuose, kaip nurodyta šio sprendimo 17–19 punktuose.

Ieškinys Bendrajame Teisme ir skundžiamas sprendimas

23 2018 m. gegužės 17 d. Bendrojo Teismo kanceliarija gavo *Hamas* ieškinį dėl Sprendimo 2018/475 ir Įgyvendinimo reglamento 2018/468 panaikinimo. Po šių aktų panaikinimo ir pakeitimo atitinkamai Sprendimu 2018/1084 ir Įgyvendinimo reglamentu 2018/1071 *Hamas* patikslino savo pradinius reikalavimus, nurodydama, jog ieškiniu taip pat siekiama, kad būtų panaikinti nurodyti aktai tiek, kiek jie su juo susiję.

24 Grįsdamas reikalavimus panaikinti ginčijamus aktus *Hamas* pateikė septynis pagrindus; pirmasis grindžiamas Bendrosios pozicijos 2001/931 1 straipsnio 4 dalies pažeidimu, antrasis – klaidomis dėl faktinių aplinkybių tikrumo, trečiasis – klaida dėl šios organizacijos vertinimo kaip teroristinės organizacijos, ketvirtasis – nesikišimo [į valstybės vidaus reikalus] principo pažeidimu, penktasis – nepakankamu atsižvelgimu į ilgainiui pasikeitusią situaciją, šeštasis – pareigos motyvuoti pažeidimu ir septintasis – teisės į gynybą paisymo ir teisės į veiksmingą teisminę gynybą principo pažeidimu. Atsakydamas į Bendrojo Teismo taikant proceso organizavimo priemonę užduotą klausimą *Hamas* iškėlė aštuntąjį pagrindą, grindžiamą neautentiškais motyvų pareiškimais.

25 Skundžiamo sprendimo 42–261 punktuose Bendrasis Teismas pirmiausia išnagrinėjo pirmąjį–septintąjį ieškinio pagrindus. Skundžiamo sprendimo 76 punkte jis konstatavo, kad nagrinėjamu atveju motyvų, susijusių su JAV valdžios institucijų sprendimais, nepakanka, taigi jie negalėjo būti ginčijamų aktų pagrindas. Tuo remdamasis Bendrasis Teismas to sprendimo 77 punkte padarė išvadą, kad toliau ieškinį reikia nagrinėti tik dėl ginčijamų aktų, kiek jie grindžiami 2001 m. Jungtinės Karalystės vidaus reikalų ministro sprendimu. Išnagrinėjęs pirmąjį–septintąjį ieškinio pagrindus, Bendrasis Teismas juos atmetė kaip nepagrįstus.

26 Toliau Bendrasis Teismas išnagrinėjo aštuntąjį ieškinio pagrindą ir skundžiamo sprendimo 269 punkte pripažino, kad jis grindžiamas viešąja tvarka. Skundžiamo sprendimo 270 ir 271 punktuose Bendrasis Teismas pateikė nuorodą į SESV 297 straipsnio 2 dalies pirmą pastraipą ir Tarybos darbo tvarkos taisyklių 15 straipsnį, o to sprendimo 272–277 punktuose konstatavo, kad 1994 m. birželio 15 d. Sprendime *Komisija / BASF ir kt.*, C-137/92 P, EU:C:1994:247 suformuluotos taisyklės dėl Komisijos aktų, t. y. tai, kad institucijos aktų autentiškumo patvirtinimu juos pasirašant siekiama užtikrinti teisinį saugumą ir kad tai yra esminis procedūrinis reikalavimas, turi būti taikomos ir Tarybos aktams. Skundžiamo sprendimo 278–280 punktuose Bendrasis Teismas taip pat pažymėjo, kad, viena vertus, *Hamas* atsiųsti

ginčijamų aktų motyvų pareiškimai nebuvo pasirašyti, kita vertus, šiuose aktuose, kuriuos pasirašė Tarybos pirmininkas ir Generalinis sekretorius, nebuvo jų priėmimą pagrindžiančių motyvų pareiškimo.

27 Skundžiamo sprendimo 281 ir 282 punktuose Bendrasis Teismas konstatavo, kad pagal SESV 296 straipsnį ir atsižvelgiant į Sprendime *Komisija / BASF* padarytas išvadas Tarybos aktai turi būti motyvuoti ir kad rezoliucinė dalis ir motyvai sudaro nedalomą visumą, todėl akto ir jo motyvų pareiškimo autentiškumas turi būti patvirtintas, t. y. jeigu, kaip nagrinėjamu atveju, pats aktas ir jo motyvų pareiškimas yra atskiri dokumentai, tai, kad vienas iš jų yra pasirašytas, neleidžia daryti prielaidos, kad ir antrojo autentiškumas buvo patvirtintas.

28 Galiausiai Bendrasis Teismas atmetė Tarybos argumentus ir skundžiamo sprendimo 297 ir 299 punktuose nurodė, kad šis pasirašymas yra esminis procedūrinis reikalavimas ir jo negalima pakeisti procedūros, kurios Taryba laikėsi priimdama atitinkamus aktus, aprašymu, taip pat, kad esminio procedūrinio reikalavimo pažeidimą sudaro vien tai, kad teisės akto autentiškumas nebuvo patvirtintas.

29 Taigi skundžiamo sprendimo 305 punkte Bendrasis Teismas patenkino ieškinio aštuntąjį pagrindą ir panaikino ginčijamus aktus tiek, kiek jie susiję su *Hamas*. Jis taip pat nusprendė, kad Taryba turi padengti savo ir *Hamas* patirtas bylinėjimosi išlaidas.

Šalių reikalavimai

30 Taryba Teisingumo Teismo prašo:

– panaikinti skundžiamą sprendimą,

– priimti galutinį sprendimą dėl apeliaciniame skunde keliamų klausimų ir

– priteisti iš *Hamas* bylinėjimosi išlaidas, Tarybos patirtas pirmojoje ir apeliacinėje instancijose.

31 *Hamas* Teisingumo Teismo prašo:

– atmesti apeliacinį skundą ir

– priteisti iš Tarybos bylinėjimosi išlaidas, *Hamas* patirtas pirmojoje ir apeliacinėje instancijose.

Dėl apeliacinio skundo

32 Grįsdama savo apeliacinį skundą Taryba remiasi dviem pagrindais. Pateikdama pirmąjį pagrindą ji tvirtina, kad Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą, vertindamas ieškinio aštuntąjį pagrindą, grindžiamą ginčijamų aktų motyvų pareiškimų neautentiškumu. Pateikdama antrąjį pagrindą Taryba teigia, kad Bendrasis Teismas padarė klaidingą išvadą, jog JAV valdžios institucijų sprendimai nėra pakankamas pagrindas įtraukti *Hamas* į ginčijamų aktų prieduose esančius sąrašus (toliau – ginčijami sąrašai).

Dėl antrojo pagrindo

Šalių argumentai

33 Pateikdama apeliacinio skundo antrąjį pagrindą, kurį reikia nagrinėti pirmiausia, Taryba teigia, kad Bendrojo Teismo argumentai, kuriais remdamasis jis skundžiamo sprendimo 65–76 punktuose konstatavo, jog JAV valdžios institucijų sprendimai negali būti ginčijamų aktų pagrindas, yra klaidingi.

34 Šiuo klausimu Taryba nurodo, kad tie sprendimai buvo paskelbti ir kad ginčijamų aktų motyvų pareiškimuose pakankamai paaiškinamos jų priėmimo procedūros, peržiūros procedūros ir teisminės teisių gynimo priemonės, kuriomis *Hamas* gali naudotis pagal JAV teisę. Pagal Teisingumo Teismo jurisprudenciją nereikalaujama, kad nacionalinis sprendimas, kuriuo grindžiamas įtraukimas į atitinkamą sąrašą, būtų konkrečios teisinės formos, kad jis būtų paskelbtas arba apie jį būtų pranešta. Galiausiai kai kurie įvykiai, kuriais rėmėsi šios institucijos, yra nurodyti ginčijamų aktų motyvų pareiškimuose.

35 *Hamas* mano, kad antrasis pagrindas yra nepriimtinas, ir remdamasis, be kita ko, 2008 m. balandžio 8 d. Nutartimi *Saint-Gobain Glass Deutschland / Komisija* (C-503/07 P, EU:C:2008:207, 48 punktas) teigia, jog suinteresuotumas pateikti apeliacinį skundą reiškia, kad, apeliacinės bylos baigtis gali būti naudinga jį pateikusiai šaliai. Nagrinėjamu atveju Bendrasis Teismas teigė, kad Taryba nepakankamai motyvavo rėmimąsi JAV valdžios institucijų sprendimais kaip ginčijamų aktų pagrindu. Vis dėlto Bendrasis Teismas toliau nagrinėjo ieškinį tiek, kiek šie aktai buvo pagrįsti 2001 m. Jungtinės Karalystės vidaus reikalų ministro sprendimu, ir nusprendė, kad Taryba nepažeidė Bendrosios pozicijos 2001/931 nuostatų, todėl ši institucija negali turėti jokios naudos apskųsdama skundžiamą sprendimą. Be to, šis pagrindas yra nepagrįstas.

Teisingumo Teismo vertinimas

36 Pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 169 straipsnio 1 dalį apeliaciniu skundu reikalaujama visiškai arba iš dalies panaikinti Bendrojo Teismo sprendimą, koks jis yra rezoliucinėje dalyje.

37 Šia nuostata įgyvendinamas apeliaciniam skundui taikomas pagrindinis principas, pagal kurį jis teiktinas dėl Bendrojo Teismo sprendimo rezoliucinės dalies ir juo negali būti siekiama tik pakeisti tam tikrus to sprendimo motyvus (šiuo klausimu žr. 2017 m. lapkričio 14 d. Sprendimo *British Airways / Komisija*, C-122/16 P, EU:C:2017:861, 51 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

38 Nagrinėjamu atveju konstatuotina, kad, kaip savo išvados 81 punkte pažymėjo generalinis advokatas, pateikdama apeliacinio skundo antrąjį pagrindą Taryba, atsižvelgdama į tai, kad laimėjo bylą dėl pirmų septynių *Hamas* Bendrajame Teisme nurodytų ieškinio pagrindų, prašo ne visiškai arba iš dalies panaikinti skundžiamo sprendimo rezoliucinę dalį, o tik pakeisti kai kuriuos jo motyvus, susijusius su pirmuoju–septintuoju ieškinio pagrindais.

39 Iš tiesų, kaip matyti iš skundžiamo sprendimo 77 punkto, kurio Taryba nekritikavo apeliaciniame skunde, pagal Bendrosios pozicijos 2001/931 1 straipsnio 4 dalį, kurioje nurodyta, kad kompetentinga institucija turi priimti sprendimą dėl atitinkamų asmenų, grupių ir organizacijų,

nereikalaujama, kad Tarybos aktai būtų grindžiami keliais kompetentingų institucijų sprendimais. Taigi Bendrasis Teismas manė, kad, kiek tai susiję su *Hamas* įtraukimu į ginčijamus sąrašus, ginčijamuose aktuose galėjo būti remiamasi tik 2001 m. Jungtinės Karalystės vidaus reikalų ministro sprendimu, todėl jis toliau nagrinėjo ieškinį tik tiek, kiek ginčijami aktai grindžiami tuo sprendimu, ir pritarė Tarybos argumentams bei atmetė ieškinio pirmąjį–septintąjį pagrindus.

40 Taigi apeliacinio skundo antrąjį pagrindą reikia atmesti kaip nepriimtiną.

Dėl pirmojo pagrindo

Šalių argumentai

41 Pateikdama apeliacinio skundo pirmąjį pagrindą Taryba tvirtina, kad ginčijamų aktų autentiškumas buvo tinkamai patvirtintas ir kad skundžiamo sprendimo 270–305 punktuose Bendrojo Teismo atliktoje analizėje padarytos kelios teisės klaidos.

42 Šiuo aspektu Taryba visų pirma nurodo, kad nei SESV 297 straipsnyje, nei Tarybos darbo tvarkos taisyklių 15 straipsnyje nenurodyta, kad dokumentas, kuriame išdėstomi akto motyvai, turi būti pasirašytas. Be to, Taryba pažymi, kad įgyvendindama Bendrąją poziciją 2001/931 ji paprastai atskiria atitinkamus aktus nuo jų motyvų pareiškimų, laikydamasi 2006 m. gruodžio 12 d. Bendrojo Teismo sprendime *Organisation des Modjahedines du peuple d'Iran / Taryba* (T-228/02, EU:T:2006:384, 147 punktas) suformuotos jurisprudencijos.

43 Taryba taip pat mano, kad Bendrasis Teismas šioje byloje klaidingai pritaikė Sprendime *Komisija / BASF* įtvirtintą jurisprudenciją. Nors byloje, kurioje priimtas tas sprendimas, konstatuota, kad joje nagrinėto Komisijos sprendimo motyvuose padaryta pakeitimų, palyginti su Komisijos narių kolegijai pateiktu, jos aptartu ir priimtu tekstu, neginčijama, kad šioje byloje ginčijamus aktus ir jų motyvų pareiškimus Taryba priėmė tuo pačiu metu ir pagal tą pačią sprendimų priėmimo procedūrą, o šie motyvų pareiškimai yra neatsiejami nuo šių aktų ir atitinka jos valią. Be to, priešingai, nei esant situacijai, dėl kurios priimtas Sprendimas *Komisija / BASF*, *Hamas* pateiktų motyvų pareiškimų tekstas yra identiškas Tarybos patvirtintų motyvų pareiškimų tekstui.

44 Taip pat pasakytina, kad dėl naudotų dokumentų tvarkymo sistemų, kuriose naudojami elektroninis parašas, elektroninis antspaudas ir elektroninė laiko žyma, priėmus dokumentus jų keisti nebegalima, o Tarybos pirmininko ir jos Generalinio sekretoriaus parašai ginčijamų aktų pabaigoje patvirtina šių motyvų pareiškimų autentiškumą. Pagal šias sistemas tvarkyti ginčijami aktai, įskaitant *Hamas* pateiktus motyvų pareiškimus, nesikeičia, visų pirma kiek tai susiję su jų rengėju ir turiniu visomis atitinkamomis kalbomis; be to, *Hamas* visiškai neteigė, kad jam pateiktų motyvų pareiškimų tekstas skyrėsi nuo to, kurį priėmė Taryba. Taryba šiuo klausimu priduria, kad kartu su šiais motyvų pareiškimais išsiųstus *Hamas* adresuotus pranešimo laiškus užantspaudavo šios institucijos Generalinis sekretoriatas.

45 *Hamas* teigia, kad apeliacinio skundo pirmasis pagrindas turi būti atmestas kaip nepriimtinas ir bet kuriuo atveju nepagrįstas.

46 *Hamas* tvirtina, kad Tarybos argumentai, jog Sprendime *Komisija / BASF* suformuotos jurisprudencijos negalima taikyti šioje byloje dėl jos taikomos Bendrosios pozicijos 2001/931 įgyvendinimo praktikos, dėl skirtumų, palyginti su byla, kurioje buvo priimtas tas sprendimas, ir

dėl integruotų dokumentų tvarkymo sistemų naudojimo, yra nepriimtini. Taryba tiksliai nenurodė kritikuojamų skundžiamo sprendimo dalių ir nepaaiškino, kaip jos argumentai prieštarauja to sprendimo motyvams.

47 Dėl esmės *Hamas* tvirtina, kad Bendrasis Teismas teisingai nusprendė, jog akto motyvai neatsiejami nuo jo rezoliucinės dalies, todėl turi būti patvirtintas ne vien rezoliucinės dalies, bet ir motyvų autentiškumas. Taryba ne tik pažeidė Sprendime *Komisija / BASF* įtvirtintą jurisprudenciją, bet ir sau prieštarauja, nes pati pripažįsta šį neatsiejamumą. *Hamas* priduria, kad SESV 297 straipsnyje ir Tarybos darbo tvarkos taisyklių 15 straipsnyje nenumatyta nuo autentiškumo patvirtinimo taisyklių leidžiančios nukrypti nuostatos, todėl Taryba turi nustatyti procedūras, leidžiančias laikytis šių taisyklių įgyvendinant Bendrąją poziciją 2001/931.

48 Be to, Bendrasis Teismas teisingai priminė, kad, pirma, minėtose nuostatose numatytu reikalavimu pasirašyti siekiama leisti tretiesiems asmenims įsitikinti, kad aktus, apie kuriuos jiems pranešta, tikrai priėmė ši institucija, ir, antra, esminio procedūrinio reikalavimo pažeidimą sudaro vien tai, kad akto autentiškumas nebuvo patvirtintas. Trečiųjų asmenų požiūriu, procedūros eiga Taryboje neturi reikšmės, nes vienintelis svarbus veiksnys yra tai, kad tiek su jais susijusio akto motyvų, tiek jo rezoliucinės dalies autentiškumas būtų patvirtintas. Nagrinėjamu atveju *Hamas* pateiktuose ginčijamų aktų motyvų pareiškimuose nėra nei parašo, nei datos, kurie leistų juos identifikuoti kaip Tarybos priimtus aktus ir nustatyti jų priėmimo momentą. Be to, Taryba neteigė, kad negalėjo patvirtinti nagrinėjamų motyvų pareiškimų autentiškumo. Taigi jos argumentai, susiję su šios procedūros eiga, yra nereikšmingi ir nepagrįsti, kaip yra nereikšminga ir aplinkybė, kad *Hamas* pateikti motyvų pareiškimai atitinka Tarybos priimtus motyvų pareiškimus.

49 *Hamas* taip pat teigia, kad elektroninis parašas, antspaudas ir elektroninė laiko žyma nėra numatyti nei SESV 297 straipsnyje, nei Tarybos darbo tvarkos taisyklių 15 straipsnyje ir kad Taryba siunčia motyvų pareiškimus paštu, todėl negali remtis elektroninio parašo naudojimu. Galiausiai *Hamas* nurodo, kad visiškai neaišku, ar jam pateikti motyvų pareiškimai yra autentiški.

Teisingumo Teismo vertinimas

50 Visų pirma pažymėtina, kad, remiantis SESV 256 straipsnio 1 dalies antra pastraipa, Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 58 straipsnio pirma pastraipa ir Teisingumo Teismo procedūros reglamento 168 straipsnio 1 dalies d punktu bei 169 straipsnio 2 dalimi, darytina išvada, jog apeliaciniame skunde turi būti tiksliai nurodytos sprendimo, kurį prašoma panaikinti, skundžiamos dalys ir teisiniai argumentai, konkrečiai pagrindžiantys šį prašymą (šiuo klausimu žr. 2020 m. rugsėjo 10 d. Sprendimo *Hamas / Taryba*, C-122/19 P, nepaskelbtas Rink., EU:C:2020:690, 26 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

51 Nagrinėjamu atveju, priešingai, nei teigia *Hamas*, apeliaciniame skunde tiksliai nurodomi skundžiamo sprendimo punktai, kritikuojami pateikiant apeliacinio skundo pirmąjį pagrindą, ir motyvai, kodėl, Tarybos teigimu, šiuose punktuose padaryta teisės klaida, leidžianti Teisingumo Teismui vykdyti to sprendimo teisėtumo kontrolę.

52 Be to, dėl *Hamas* teiginio, kad Taryba tik pakartoja Bendrajame Teisme išsakytus argumentus ir tiesiog prašo iš naujo juos išnagrinėti, pažymėtina, kad pateikdama apeliacinio skundo pirmąjį pagrindą Taryba ginčija tai, kaip Bendrasis Teismas išaiškino ir taikė Sąjungos teisę, ir teigia, kad būtent dėl tokio išaiškinimo ir taikymo šis teismas, nepaisydamas Tarybos jam pateiktų argumentų, konstatavo esminio procedūrinio reikalavimo pažeidimą priimant ginčijamus aktus.

53 Jeigu apeliantas ginčija tai, kaip Bendrasis Teismas išaiškino ar taikė Sąjungos teisę, pirmojoje instancijoje nagrinėti teisės klausimai gali būti iš naujo keliami per apeliacinį procesą. Iš tiesų, jeigu apeliantas negalėtų grįsti apeliacinio skundo Bendrajame Teisme jau nurodytais ieškinio pagrindais ir argumentais, apeliacinis procesas netektų dalies prasmės (2019 m. sausio 31 d. Sprendimo *Islamic Republic of Iran Shipping Lines ir kt. / Taryba*, C-225/17 P, EU:C:2019:82, 34 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

54 Vadinasi, apeliacinio skundo pirmasis pagrindas yra priimtinas.

55 Dėl šio pagrindo pagrįstumo pažymėtina, pirma, kad pagal teisinio saugumo principą reikalaujama, kad bet koks valdžios institucijų aktas, sukeliantis teisinių padarinių, būtų tikras, t. y. kad jo rengėjas ir turinys būtų aiškūs. Patikrinimas, kaip laikomasi reikalavimo patvirtinti autentiškumą, ir teisės akto tikrumo kontrolė yra išankstinė sąlyga, kurią reikia įvykdyti prieš atliekant bet kokią kitokią kontrolę, kaip antai teisės akto rengėjo kompetencijos, kolegialumo principo ar pareigos motyvuoti teisės aktus laikymosi (2000 m. balandžio 6 d. Sprendimo *Komisija / ICI*, C-286/95 P, EU:C:2000:188, 45 ir 46 punktai).

56 Autentiškumo patvirtinimas yra esminis procedūrinis reikalavimas, taigi jo pažeidimas gali lemti atitinkamo akto panaikinimą ir jį teismas gali nagrinėti *ex officio* (šiuo klausimu žr. 2021 m. liepos 15 d. Sprendimo *Komisija / Landesbank Baden-Württemberg ir BPV*, C-584/20 P ir C-621/20 P, EU:C:2021:601, 152 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

57 Be to, iš Teisingumo Teismo jurisprudencijos matyti, kad akto pasirašymas ranka, visų pirma jį priėmusios institucijos pirmininko parašas, yra akto autentiškumo patvirtinimo priemonė, kuria siekiama užtikrinti teisinį saugumą, autentiškomis kalbomis įtvirtinant šios institucijos priimtą tekstą. Toks autentiškumo patvirtinimas leidžia ginčo atveju patikrinti, ar paskelbti tekstai arba tekstai, apie kuriuos pranešta, visiškai atitinka institucijos priimtą tekstą ir kartu jų rengėjo valią (šiuo klausimu žr. Sprendimo *Komisija / BASF* 74 ir 75 punktus).

58 Vis dėlto byloje, kurioje priimtas 2021 m. liepos 15 d. Sprendimas *Komisija / Landesbank Baden-Württemberg ir BPV* (C-584/20 P ir C-621/20 P, EU:C:2021:601, 66 ir 163 punktai), Teisingumo Teismas nusprendė, kad Sąjungos institucijos aktų autentiškumo patvirtinimas gali priklausyti nuo konkrečių vidaus procedūrų, kurias šiuo tikslu nustačiusi ši institucija, ir kad toje byloje lydraštyje, kuriame pateikiama nuoroda į joje nagrinėtą Bendros pertvarkymo valdybos (BPV) sprendimo priedą, esančio šios institucijos pirmininkės parašo ranka pakanka, kad, atsižvelgiant į visas Teisingumo Teismui žinomas aplinkybes, būtų užtikrintas ginčijamo sprendimo priedo autentiškumo patvirtinimas.

59 Antra, Sprendimo *Komisija / BASF* 67 punkte Teisingumo Teismas priminė, kad institucijos sprendimo motyvai ir rezoliucinė dalis yra nedaloma visuma, o jo 77 punkte konstatavo, kad ginčijamo sprendimo, susijusio su EEB sutarties 85 straipsnio taikymo procedūra, autentiškumas nebuvo patvirtintas laikantis tuo metu galiojusių Komisijos darbo tvarkos taisyklių 12 straipsnio pirmos pastraipos, pagal kurią „<…> Komisijos priimti dokumentai, pateikti autentiška jų kalba ar kalbomis, <…> paliudijami pirmininko ir [g]eneralinio [s]ekretoriaus parašais“; autentiškumas nepatvirtintas, nes Komisijos narių kolegialiai priimtas to sprendimo tekstas neatitiko paskelbto ir jo adresatams pateikto teksto, taip pat skyrėsi priimto teksto versijos įvairiomis kalbomis.

60 Vis dėlto, viena vertus, neginčijama, kad, kaip Bendrasis Teismas iš esmės konstatavo skundžiamo sprendimo 279 punkte, skirtingai nei byloje, kurioje priimtas Sprendimas *Komisija / BASF*, nagrinėtą sprendimą, ginčijamus aktus pasirašė juos priėmusios institucijos, t. y. Tarybos,

pirmininkas ir jos Generalinis sekretorius. Paskelbtuose aktuose pateikti bendri jų priėmimą pagrindžiantys motyvai, kuriais remdamasi, kaip matyti iš šio sprendimo 14, 15 ir 21 punktų, Taryba, atlikusi peržiūrą, padarė išvadą, kad ginčijamuose sąrašuose nurodytiems asmenims, grupėms ir organizacijoms ir toliau turi būti taikomos ribojamosios priemonės.

61 Kita vertus, kaip savo išvados 73 punkte pažymėjo generalinis advokatas, Sprendime *Komisija / BASF* iškeltas klausimas ne dėl to, ar visų akto motyvų autentiškumas turi būti patvirtintas pasirašant ranka, jeigu dalis šių motyvų yra atskirame dokumente, su kuriuo susijęs minėtas aktas, o dėl neatitikties tarp Komisijos narių priimto sprendimo teksto ir to paties sprendimo teksto, kuris buvo paskelbtas ir apie kurį buvo pranešta kai kuriems jo adresatams, taip pat skyrėsi priimto teksto versijos įvairiomis kalbomis.

62 Atsižvelgiant į šias įvairias aplinkybes, konstatuotina, kad Sprendime *Komisija / BASF* išdėstyti Teisingumo Teismo argumentai negali būti taikomi šioje byloje. Vadinasi, Bendrasis Teismas suklydo, kai atmetė skundžiamo sprendimo 298 punkte nurodytą Tarybos pateiktą argumentą, kad šios bylos faktinės aplinkybės skiriasi nuo tame sprendime nagrinėtų faktinių aplinkybių.

63 Trečia, reikia nustatyti, ar pagal SESV 297 straipsnio 2 dalies pirmą pastraipą ir Tarybos darbo tvarkos taisyklių 15 straipsnį, kiek tai susiję su tokiais aktais, kaip ginčijami, reikalaujama pasirašyti ne tik patį aktą su bendrais motyvais, kurie buvo paskelbti, bet ir motyvų pareiškimus, kuriuose nurodytos individualios priežastys, dėl ko atitinkamo asmens ar subjekto lėšos įšaldytos, ir kurie tokiam asmeniui ar subjektui pateikti atskirame dokumente.

64 SESV 297 straipsnio 2 dalies pirmoje pastraipoje nurodyta, kad ne pagal teisėkūros procedūrą priimtus aktus, priimtus reglamentų, direktyvų ir sprendimų, kai juose nenurodoma, kam jie skirti, forma, pasirašo juos priėmusios institucijos pirmininkas. O SESV 297 straipsnio 2 dalies antroje pastraipoje, be kita ko, nustatyta, kad reglamentai ir sprendimai, kai juose nenurodyta, kam jie skirti, skelbiami *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*. Galiausiai pagal SESV 297 straipsnio 2 dalies trečią pastraipą apie sprendimus, kuriuose nurodomi jų adresatai, turi būti jiems pranešta.

65 Teisingumo Teismas jau yra nusprendęs, kad aktai, kuriuose numatytos ribojamosios priemonės, kaip antai ginčijami aktai, yra ypatingo pobūdžio, t. y. jie tuo pat metu ir visuotinai taikomi, kiek jais draudžiama tam tikriems bendrai ir abstrakčiai apibrėžtiems adresatams, be kita ko, suteikti lėšų ir ekonominių išteklių asmenims ir subjektams, kurių pavardės ir pavadinimai nurodyti šių aktų prieduose, ir yra individualūs sprendimai dėl šių asmenų ir subjektų (šiuo klausimu žr. 2008 m. rugsėjo 3 d. Sprendimo *Kadi ir Al Barakaat International Foundation / Taryba ir Komisija*, C-402/05 P ir C-415/05 P, EU:C:2008:461, 241–244 punktus ir 2013 m. balandžio 23 d. Sprendimo *Gbagbo ir kt. / Taryba*, C-478/11 P–C-482/11 P, EU:C:2013:258, 56 punktą).

66 Kaip savo išvados 55 punkte pažymėjo generalinis advokatas, iš SESV 297 straipsnio 2 dalies pirmoje pastraipoje įtvirtintos nuostatos matyti, kad tokius aktus, kaip ginčijami, kurie yra ne pagal teisėkūros procedūrą priimti reglamentai arba sprendimai, kuriuose nenurodoma, kam jie skirti, turi pasirašyti Tarybos pirmininkas, nes jie prilyginami visuotinai taikomiems aktams, kaip tai suprantama pagal šio sprendimo pirmesniame punkte primintą jurisprudenciją.

67 Kaip nurodyta šio sprendimo 60 punkte, nagrinėjamu atveju ginčijamus aktus, paskelbtus *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*, pasirašė Tarybos pirmininkas ir, kaip reikalaujama pagal šios institucijos darbo tvarkos taisyklių 15 straipsnį, jos Generalinis sekretorius.

68 Vis dėlto tiek, kiek ginčijami aktai prilyginami individualių sprendimų rinkiniams, jiems taikoma ne Tarybos pirmininko pareiga pasirašyti, kylanti iš SESV 297 straipsnio 2 dalies pirmos pastraipos, o tik pareiga pranešti, kylanti iš SESV 297 straipsnio 2 dalies trečios pastraipos, kurioje, kaip priminta šio sprendimo 64 punkte, minimi sprendimai, kuriuose nurodytas jų adresatas ir kurie dėl to yra individualaus pobūdžio.

69 Kaip savo išvados 56 punkte pažymėjo generalinis advokatas, motyvų pareiškimai, priimami įtraukiant konkretų asmenį, grupę ar organizaciją į asmenų, grupių ir organizacijų, kuriems taikomos ribojamosios priemonės, sąrašus, yra individualūs tokio įtraukimo į sąrašą motyvai. Todėl tokie motyvų pareiškimai, kaip pridėti prie ginčijamų aktų, apie kuriuos pranešta *Hamas*, priskiriami ne bendram šių aktų pobūdžiui, o jų aspektui, dėl kurio jie prilyginami individualių sprendimų rinkiniui.

70 Remiantis atlikta analize, darytina išvada, kad, kiek tai susiję su aktais, kuriais nustatomos arba paliekamos galioti ribojamosios priemonės, kaip antai ginčijamais aktais, priešingai, nei Bendrasis Teismas nurodė skundžiamo sprendimo 288 punkte, SESV 297 straipsnio 2 dalies pirmoje pastraipoje nenustatyta Tarybos pirmininko pareigos pasirašyti ne tik aktą, kuriame nurodyti bendri motyvai, bet ir individualių motyvų, kuriais grindžiamas asmens, grupės ar organizacijos įtraukimas į sąrašus, pareiškimą. Pakanka, kad šio motyvų pareiškimo autentiškumas būtų tinkamai patvirtintas kitais būdais.

71 Tas pats pasakytina apie Tarybos darbo tvarkos taisyklių 15 straipsnį.

72 Šiame straipsnyje tik nurodyta, kad Tarybos priimtų aktų „tekstus“ turi pasirašyti šios institucijos pirmininkas ir Generalinis sekretorius, tačiau nepatikslinama, ką apima šis žodis.

73 Iš Sprendimo 2009/937 preambulės iš esmės matyti, kad Tarybos darbo tvarkos taisyklės buvo priimtos siekiant atsižvelgti į Lisabonos sutartimi padarytus Sąjungos pirminės teisės nuostatų, susijusių su Tarybos veikimu ir pirmininkavimu jai, pakeitimus, taip pat jos aktų priėmimo procedūrų pakeitimus. Darytina išvada, kad šių darbo tvarkos taisyklių 15 straipsnis, kuriame, be kita ko, reglamentuojamas Tarybos aktų pasirašymas, turi būti aiškinamas atsižvelgiant į atitinkamas su šiuo veikimu ir šiomis procedūromis susijusias Sutarčių nuostatas, tarp kurių yra ir SESV 297 straipsnis. Taigi minėto 15 straipsnio negalima aiškinti taip, kad jame šios institucijos pirmininkui ir Generaliniam sekretoriui nustatytas griežtesnis reikalavimas pasirašyti, nei nustatytas SESV 297 straipsnio 2 dalies pirmoje pastraipoje.

74 Reikia pridurti, kad, priešingai, nei skundžiamo sprendimo 281–283 punktuose konstatavo Bendrasis Teismas, tokia formali pareiga pasirašyti individualių motyvų pareiškimus taip pat negali būti kildinama iš SESV 296 straipsnyje numatytos pareigos motyvuoti. Iš tiesų pagal šią nuostatą reikalaujama, kad motyvai aiškiai ir nedviprasmiškai atskleistų aktą priėmusios institucijos argumentus, kad suinteresuotieji asmenys galėtų sužinoti priimtas priemones pagrindžiančius motyvus, o kompetentingas teismas – vykdyti jų kontrolę; šie motyvai turi būti pritaikyti prie nagrinėjamo akto pobūdžio ir aplinkybių, kuriomis jis buvo priimtas (2019 m. sausio 31 d. Sprendimo *Islamic Republic of Iran Shipping Lines ir kt. / Taryba*, C-225/17 P, EU:C:2019:82, 68 ir 69 punktai ir juose nurodyta jurisprudencija). Kaip matyti iš šio sprendimo 55 punkte primintos jurisprudencijos, šių reikalavimų nereikia painioti su reikalavimais, susijusiais su Sąjungos akto autentiškumo patvirtinimu, nes pastarojo formalumo laikymosi kontrolė yra išankstinė bet kokios kitos šio akto kontrolės sąlyga.

75 Remiantis visu tuo, kas išdėstyta, matyti, kad Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą, kai skundžiamo sprendimo 283 ir 305 punktuose konstatavo, kad motyvų pareiškimų dėl *Hamas* palikimo ginčijamų aktų prieduose pateiktuose sąrašuose nepasirašė Tarybos pirmininkas ir jos Generalinis sekretorius, todėl reikia patenkinti ieškinio aštuntąjį pagrindą ir panaikinti ginčijamus aktus, kiek jie susiję su šia organizacija.

76 Vadinasi, apeliacinio skundo pirmasis pagrindas yra pagrįstas ir skundžiamas sprendimas turi būti panaikintas tiek, kiek jame patenkintas pirmojoje instancijoje nurodytas aštuntasis ieškinio pagrindas, panaikinami ginčijami aktai ir nuspręsta dėl bylinėjimosi išlaidų.

Dėl ieškinio Bendrajame Teisme

77 Pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 61 straipsnio pirmą pastraipą tuo atveju, jei Teisingumo Teismas panaikina Bendrojo Teismo sprendimą, jis gali pats paskelbti galutinį sprendimą, jei toje bylos stadijoje tai galima daryti, arba grąžinti bylą Bendrajam Teismui.

78 Nagrinėjamu atveju galima išnagrinėti *Hamas* pirmojoje instancijoje pareikštą ieškinį, kuriuo prašoma panaikinti ginčijamus aktus, taigi dėl jo reikia priimti galutinį sprendimą laikantis Teisingumo Teismui pateikto spręsti ginčo ribų (šiuo klausimu žr. 2021 m. kovo 4 d. Sprendimo *Komisija / Fútbol Club Barcelona*, C-362/19 P, EU:C:2021:169, 108 punktą).

79 Grįsdamas šį ieškinį *Hamas* rėmėsi aštuoniais pagrindais, nurodytais šio sprendimo 24 punkte.

80 Pažymėtina, kad Bendrasis Teismas atmetė pirmuosius septynis ieškinio pagrindus, o kaip matyti iš šio sprendimo 36–40 punktų, apeliacinio skundo antrasis pagrindas, kuriuo siekta pakeisti kai kuriuos skundžiamo sprendimo motyvus, susijusius su minėtais ieškinio pagrindais, yra nepriimtinas.

81 Be to, šalys sutaria, kad *Hamas* nepateikė priešpriešinio apeliacinio skundo dėl šios skundžiamo sprendimo dalies pagrįstumo, todėl Teisingumo Teismo sprendimas panaikinti skundžiamą sprendimą nesusijęs su jo dalimi, kurioje Bendrasis Teismas atmetė šiuos ieškinio pagrindus (šiuo klausimu žr. 2021 m. kovo 4 d. Sprendimo *Komisija / Fútbol Club Barcelona*, C-362/19 P, EU:C:2021:169, 109 punktą).

82 Iš tiesų primintina, kad *Hamas* galėjo pateikti priešpriešinį apeliacinį skundą dėl to, kad Bendrasis Teismas atmetė šiuos pirmuosius septynis pirmojoje instancijoje pateiktus ieškinio pagrindus, nes Procedūros reglamento 178 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad priešpriešiniu apeliaciniu skundu reikalaujama visiškai arba iš dalies panaikinti Bendrojo Teismo sprendimą, neapribojant šių reikalavimų apimties Bendrojo Teismo sprendimu, kuris pateiktas rezoliucinėje dalyje, priešingai, nei nustatyta šio reglamento 169 straipsnio 1 dalyje, susijusioje su apeliacinio skundo reikalavimais. Nesant tokio priešpriešinio apeliacinio skundo, skundžiamo sprendimo dalis, kurioje Bendrasis Teismas atmetė pirmuosius septynis ieškinio pagrindus, turi *res judicata* galią (šiuo klausimu žr. 2021 m. kovo 4 d. Sprendimo *Komisija / Fútbol Club Barcelona*, C-362/19 P, EU:C:2021:169, 110 punktą).

83 Dėl ieškinio aštuntojo pagrindo, grindžiamo tuo, kad ginčijamų aktų motyvų pareiškimai neautentiški, pažymėtina, kad Taryba pateikė įvairių dokumentų, elektroniniu būdu perduotų balsuoti turintiems valstybių narių atstovams, kopijas ir ekrano nuotraukas, kuriose matyti Tarybos Generalinio sekretoriato parašas, elektroninis antspaudas ir šio parašo datą ir laiką

patvirtinanti laiko žyma, įrodantys, kad šie motyvų pareiškimai buvo priimti pagal Tarybos darbo tvarkos taisyklių 12 straipsnio 1 dalyje numatytą rašytinę procedūrą kartu su ginčijamais aktais, kuriuos pasirašė Tarybos pirmininkas ir Generalinis sekretorius; kaip savo išvados 63 punkte pažymėjo generalinis advokatas, šie motyvų pareiškimai buvo prijungti prie ginčijamų aktų ir yra nuo jų neatsiejami.

84 *Hamas* taip pat nepateikė jokios informacijos ar konkretaus įrodymo, galinčių paneigti, kad motyvų pareiškimų, apie kuriuos jam buvo pranešta, tekstas visiškai atitinka Tarybos priimtą tekstą. Šiomis aplinkybėmis, taip pat atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta šio sprendimo 63–74 punktuose, laikytina, kad šių motyvų pareiškimų autentiškumas nebuvo tinkamai paneigtas, todėl aštuntąjį pagrindą reikia atmesti kaip nepagrįstą.

85 Vadinasi, reikia atmesti visą *Hamas* pareikštą ieškinį.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

86 Pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 184 straipsnio 2 dalį, jeigu apeliacinis skundas yra pagrįstas ir Teisingumo Teismas pats priima galutinį sprendimą, bylinėjimosi išlaidų klausimą sprendžia šis teismas. Pagal to paties reglamento 138 straipsnį, taikomą apeliaciniame procese pagal jo 184 straipsnio 1 dalį, iš pralaimėjusios šalies priteisiamos bylinėjimosi išlaidos, jeigu laimėjusi šalis to reikalavo.

87 Kadangi Taryba reikalavo priteisti iš *Hamas* bylinėjimosi išlaidas, o šis pralaimėjo bylą, jis padengia ne tik savo, bet ir Tarybos bylinėjimosi išlaidas, patirtas šioje apeliacinėje instancijoje ir pirmojoje instancijoje.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (didžioji kolegija) nusprendžia:

1. **Panaikinti 2019 m. rugsėjo 4 d. Europos Sąjungos Bendrojo Teismo sprendimą *Hamas / Taryba* (T-308/18, EU:T:2019:557), kiek juo patenkintas pirmojoje instancijoje pateiktas ieškinio aštuntasis pagrindas ir panaikinti 2018 m. kovo 21 d. Tarybos sprendimas (BUSP) 2018/475, kuriuo atnaujinamas asmenų, grupių ir organizacijų, kuriems taikomi Bendrosios pozicijos 2001/931/BUSP dėl konkrečių priemonių taikymo kovojant su terorizmu 2, 3 ir 4 straipsniai, sąrašas ir panaikinamas Sprendimas (BUSP) 2017/1426, 2018 m. kovo 21 d. Tarybos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2018/468, kuriuo įgyvendinama Reglamento (EB) Nr. 2580/2001 dėl specialių ribojančių priemonių, taikomų tam tikriems asmenims ir subjektams siekiant kovoti su terorizmu, 2 straipsnio 3 dalis ir panaikinamas Įgyvendinimo reglamentas (ES) 2017/1420, 2018 m. liepos 30 d. Tarybos sprendimas (BUSP) 2018/1084, kuriuo atnaujinamas asmenų, grupių ir organizacijų, kuriems taikomi Bendrosios pozicijos 2001/931/BUSP dėl konkrečių priemonių taikymo kovojant su terorizmu 2, 3 ir 4 straipsniai, sąrašas ir panaikinamas Sprendimas (BUSP) 2018/475, ir 2018 m. liepos 30 d. Tarybos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2018/1071, kuriuo įgyvendinama Reglamento (EB) Nr. 2580/2001 dėl specialių ribojančių priemonių, taikomų tam tikriems asmenims ir subjektams siekiant kovoti su terorizmu, 2 straipsnio 3 dalis ir kuriuo panaikinamas Įgyvendinimo reglamentas (ES) 2018/468, kiek šie aktai susiję su „Hamas (įskaitant „Hamas-Izz al-Din al-Qassem)“.**

2. **Atmesti byloje T-308/18 pareikštą *Hamas* ieškinį.**

3. *Hamas* padengia savo ir Europos Sąjungos Tarybos bylinėjimosi išlaidas, patirtas šioje apeliacinėje instancijoje ir pirmojoje instancijoje.

Parašai.